

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 04.12.2012
Sak: 239/12

Tittel: **Saksprotokoll: Høring - forslag til endring i barneloven og domstolsloven - for å gi barn bedre beskyttelse mot vold og overgrep**

Resultat: Behandlet
Arkivsak: 12/54569

VEDTAK:

Formannskapet vedtar høringssvar om forslag til endringer i barneloven slik det fremgår av saksutredningen.

1. Formannskapet støtter endring i barneloven slik at retten skal treffe midlertidig avgjørelse på begjæring i saker der det er risiko for vold eller overgrep mot barnet.

Formannskapet frykter at lovforslaget slik det er utformet kan føre til at retten til å stoppe samvær kan misbrukes i en konflikt mellom foreldrene. Det er usikkert hva som skal ligge til grunn for en reell frykt, og dette må eventuelt beskrives bedre i lov eller forskrift. Videre vil forslaget i praksis kun hjelpe barn der det er *samværsforeldre* som utøver fysisk eller psykisk vold, og ikke situasjoner der det er *hovedforsørger* som utøver volden.

Nødrett gir allerede i dag bostedsforelder som frykter at barnet utsettes for vold og overgrep hos samværsforelder, rett til å nekte samvær, dersom samvær ikke er til barnets beste, men formannskapet er likevel enig med departementet i at det kan være grunn til å tydeliggjøre retten til å beskytte barn for akutt omsorgssvikt. Formannskapet understreker imidlertid at en slik rett må gjelde begge parter, dersom det er alvorlig frykt for barnets akutte omsorgssituasjon. Formannskapet mener dessuten at rettsikkerheten til partene blir bedre ivaretatt, samtidig som barnet beskyttes, dersom lovligheten av en midlertidig tilbakeholdelse fra en av partene, så raskt som mulig etterprøves av domstolene hvor begge parter gis anledning til å være til stede og forklare seg. Det vises i den forbindelse til straffeprosesslovens ordning om besøksforbud (strpl§222a), der først påtalemyndigheten, deretter domstolen raskt fatter en midlertidig avgjørelse.

Også departementet legger opp til at domstolen skal kunne treffe midlertidige avgjørelser, men forslaget innebærer ingen frister til å treffe slik avgjørelse og

innebærer heller ingen automatikk i at dette skal skje. Da saker etter barneloven allerede i dag utgjør 20 % av førsteinstansdomstolenes saksmasse, vil dette kunne bety lang ventetid før domstolene vil kunne fatte en avgjørelse. Formannskapet understreker derfor at saksbehandlingstiden for midlertidige avgjørelser må være kortest mulig både av hensyn til barnet og partene.

En naturlig følge av dette er at den som ønsker fortsatt nekt i samvær bør pålegges en frist for å bringe spørsmål om samvær inn for domstolen etter barnelovens bestemmelser.

2. Formannskapet støtter forslaget om å lovfeste en rett og plikt for dommere til å melde fra til barnevernet om bekymringsverdige forhold de får kjennskap til under behandlingen av en sak for domstolene, uten å være bundet av taushetsplikten.
3. Formannskapet støtter forslaget om at også barn under syv år som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal gis anledning til å uttale seg, at barn skal høres om alle relevante sider ved saken, få informasjon i forkant av høringen og i etterkant om utfallet.
4. Formannskapet støtter foreslåtte endringer i saksbehandlingsreglene for å sikre gode prosesser i saker med volds- og overgrepssproblematikk.
5. Formannskapet støtter forslaget om at tap av samværsrett og foreldreansvar skal kunne fremmes som sivilt krav i en straffesak mot samværsforelder.
6. Formannskapet støtter forslaget om at barnevernet skal få mulighet til å opptre som partshjelper i en sak etter barneloven. Formannskapet forutsetter at barnevernet gis fritak fra taushetsplikt i saker der barnevernet skal gi vitneforklaring i retten i barnefordelingssaker. Formannskapet forutsetter at det tilføres relevant kompetanse og økonomiske midler for gjennomføring av forslaget.

Behandling:

Merethe Baustad Ranum (H) foreslo pva H og V slikt tillegg til pkt 1.

Formannskapet frykter at lovforslaget slik det er utformet kan føre til at retten til å stoppe samvær kan misbrukes i en konflikt mellom foreldrene. Det er usikkert hva som skal ligge til grunn for en reell frykt, og dette må eventuelt beskrives bedre i lov eller forskrift. Videre vil forslaget i praksis kun hjelpe barn der det er *samværsforeldre* som utøver fysisk eller psykisk vold, og ikke situasjoner der det er *hovedforsørger* som utøver volden.

Nødrett gir allerede i dag bostedsforelder som frykter at barnet utsettes for vold og overgrep hos samværsforelder, rett til å nekte samvær, dersom samvær ikke er til barnets beste, men formannskapet er likevel enig med departementet i at det kan være grunn til å tydeliggjøre retten til å beskytte barn for akutt omsorgssvikt. Formannskapet understreker imidlertid at en slik rett må gjelde begge parter, dersom det er alvorlig frykt for barnets akutte omsorgssituasjon. Formannskapet mener dessuten at rettsikkerheten til partene blir bedre ivarettatt, samtidig som barnet beskyttes, dersom lovligheten av en midlertidig

tilbakeholdelse fra en av partene, så raskt som mulig etterprøves av domstolene hvor begge parter gis anledning til å være til stede og forklare seg. Det vises i den forbindelse til straffeprosesslovens ordning om besøksforbud (strpl§222a), der først påtalemyndigheten, deretter domstolen raskt fatter en midlertidig avgjørelse.

Også departementet legger opp til at domstolen skal kunne treffe midlertidige avgjørelser, men forslaget innebærer ingen frister til å treffe slik avgjørelse og innebærer heller ingen automatikk i at dette skal skje. Da saker etter barneloven allerede i dag utgjør 20 % av førsteinstansdomstolenes saksmasse, vil dette kunne bety lang ventetid før domstolene vil kunne fatte en avgjørelse. Formannskapet understreker derfor at saksbehandlingstiden for midlertidige avgjørelser må være kortes mulig både av hensyn til barnet og partene. En naturlig følge av dette er at den som ønsker fortsatt nekt i samvær bør pålegges en frist for å bringe spørsmål om samvær inn for domstolen etter barnelovens bestemmelser.

Votering.

Innstillinga ble enstemmig vedtatt

Baustad Ranums tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift